

ZDROWIE I ŻYCIE

DZIENNIK URZĘDOWY IZBY ZDROWIA W GENERALNYM GUBERNATORSTWIE

Numer 10 (127). Rocznik IV.

Kraków, 14. 3. 1943 r.

Redaktor: Dr. med. Max Seyffert, Krakau, Albrechtstr. 11a, tel. 10524. — Wydawnictwo: Gesundheitskammer, Krakau, Albrechtstr. 11a, tel. 10524. — Odpowiedzialny za dział ogłoszeń: W. von Würzen, Krakau, Albrechtstraße 11a. — Rachunek bankowy: Gesundheitskammer — w Creditanstalt-Bankverein, Krakau, Adolf-Hitler-Platz, róg Szewskiej. — Pocztowe konto czekowe: Warszawa 73. — Adres telegraficzny: Gesundheitskammer, Krakau, — Prenumerata Zł. 3. — miesięcznie. Wszystkie urzędy pocztowe przyjmują zamówienia. — Czasopismo ukazuje się co tydzień.

Artykuły dla części redakcyjnej nadsyłać wyłącznie pod adresem: Redakcja „Zdrowie i Życie“, Krakau, Albrechtstr. 11a, lub do Oddziału Warszawskiego, Warszawa, Koszykowa 37 (Okręgowa Izba Zdrowia). Rękopisy nadsyłać można bądź to w języku polskim, bądź to niemieckim. Korespondencję w sprawie ogłoszeń, zwłaszcza ogłoszeń pod szyfrą, kierować wyłącznie: Wydawnictwo Gesundheitskammer. Krakau, Albrechtstr. 11a.

Nie zamówione rękopisy zwraca się tylko w wypadku dołączenia opłaty pocztowej w odpowiedniej wysokości.

T R E Ś Ć :

	Str.
Dr Adam CIEŃKIEWICZ, Kraków: Odpowiedzialność prawna członków zawodów leczniczych	679
Rozporządzenia	681

Odpowiedzialność prawna członków zawodów leczniczych

Napisał dr Adam Cieńkiewicz, doradca prawny Izby Zdrowia w Generalnym Gubernatorstwie

Przez odpowiedzialność prawną (cywilną) rozumiemy się obowiązek naprawienia wyrządzonej komuś szkody. Obowiązek ten wynikać może bądź to z przepisów ustawowych bądź też z umowy i zależnie od tego mówi się o odpowiedzialności ustawowej lub umownej. Odpowiedzialność prawna lekarzy i członków innych zawodów leczniczych wobec pacjentów opiera się w pierwszej linii na przepisach dotyczących umowy (art. 498 k.z. i § 611 i nast. obowiązującego w Rzeszy Kod. Cyw. (BGB), gdyż za umowę według stałej judykatury uważać należy stosunek powstały między członkiem zawodu leczniczego a jego pacjentem przez objęcie w opiekę leczniczą. Należy przy tym mieć na uwadze, że w myśl art. 145 kodeksu zobowiązań i § 278 K. C. R. BGB lekarz, podjąwszy się leczenia, odpowiada nie tylko za brak staranności po swej stronie, ale ponadto w tej samej mierze również i za zawinienie swoich asystentów i innych pomocników — bez możliwości zrzucenia z siebie tej odpowiedzialności. Odpowiedzialność pozaumowna może powstać dla lekarza w myśl § 823 i art. 134 kod. zob., jeżeli przy leczeniu chorego popełni on „błąd w sztuce lekarskiej“.

Najczęstszymi wypadkami odpowiedzialności prawnej lekarzy jest odpowiedzialność, jaką ponosi lekarz wobec towarzystw ubezpieczeń na życie i od następstw wypadków, dalej wobec instytucyj socjalnych itp. zakładów, o ile dla instytucyj tych wskutek wystawienia przez lekarzy zaświadczeń, zaordynowania zbyt drogich i niewłaściwych kuracyj lub środków leczniczych powstała jakakolwiek szkoda majątkowa. Podane w dalszej treści tego artykułu przy-

kłady wyjaśniają dokładniej wymienione tu rodzaje odpowiedzialności cywilnej lekarzy i innych osób służby zdrowia.

Nie wolno oddawać się przy tym złudzeniu, że, aby uchylić się od tego rodzaju odpowiedzialności, wystarczy postępować wedle najlepszej wiedzy i woli. Nie ulega bowiem wątpliwości, że każdy lekarz przy leczeniu lub operacji pacjenta czy też przy wystawianiu atestu postępować będzie według najlepszej wiedzy i woli, gdyż rękojmię takiego postępowania stanowi etyka i powaga stanu lekarskiego, — a jednak najzdolniejszemu, a przy tym najsumienniejszemu nawet lekarzowi zdarzyć się może błąd „w sztuce lekarskiej“ lub niedopatrzenie. A prócz tego nawet i wtenczas, gdy lekarz w zupełności wypełni swoje obowiązki, łatwo zająć może ze strony pacjenta wypadek wniesienia bezpodstawnych roszczeń. Uwzględnić też należy, że z rozwojem techniki i postępowaniem cywilizacji wzrastać też będą wymagania odnośnie do „staranności w życiu potocznym“, co nie może pozostawać bez wpływu na kształtowanie się pojęcia „odpowiedzialności prawnej“ lekarzy a w następstwie tego na interpretację dotyczącego ustawodawstwa i judykaturę. — Ustawodawstwo polskie idzie zresztą pod tym względem nawet dalej niż przepisy obowiązujące w Rzeszy. Wprawdzie zrozumienie zagadnienia „odpowiedzialności prawnej“ z powodu małego stosunkowo pod względem prawnym uświadomienia nie przeniknęło u nas jeszcze do szerszych warstw ludności, jednak przy postępującej znajomości prawa i możliwości podniesienia roszczeń należy się w przyszłości liczyć zupełnie poważnie rów-

niez i ze wzrostem niebezpieczeństw, wynikających dla członków zawodów leczniczych z obowiązku odpowiedzialności prawnej. Należy wobec tego oczekiwać, że najdrobniejsze nawet wypadki, które do-tychczas — dopóki zagadnienie odpowiedzialności prawnej nie było ogólnie znane — prawie nigdy nie prowadziły do żądania odszkodowania, mogą dać asumpt do podnoszenia roszczeń, tym bardziej, że znajomość prawa dotyczącego odpowiedzialności po-większając liczne sprawozdania prasy o wypadkach powodujących odpowiedzialność prawną i o wyro-kach sądowych.

Na tych samych zasadach co odpowiedzialność prawna lekarzy opiera się też odpowiedzialność le-karzy-dentystów, techników dentystycznych, położ-nych i innej służby zdrowia.

Przepisy obowiązującego w Generalnym Guberna-torstwie kodeksu zobowiązań są szczególnie co do roz-miaru obowiązku odszkodowawczego znacznie rygo-rystyczniejsze od przepisów obowiązujących w Rze-szy. Wyrządzający szkodę obowiązany jest wedle ko-deksu zobowiązań do jej wynagrodzenia (art. 134 kz.), a, o ile chodzi o odpowiedzialność za uszkodzenie ciała, ma on również obowiązek wynagrodzenia utra-conego zysku, zatem przy uszkodzeniu osób musi opłacić koszty leczenia i zwrócić utracony zarobek, a przy trwałych następstwach uszkodzenia zdrowia, pokryć ponadto straconą przez poszkodowanego róż-nicę dochodu (art. 161 kz.). W razie wypadku śmier-telnego może pozostała rodzina, do której utrzyma-nia zmarły był prawnie zobowiązany, żądać nie tylko zwrotu kosztów leczenia i pogrzebu, lecz ponadto kre-wni, powinowaci, wychowankowie i inne bliskie oso-by, którym zmarły dobrowolnie i stale dostarczał środków utrzymania, domagać się mogą płacenia im renty do czasu osiągnięcia zdolności zarobkowania, jeżeli z okoliczności, a zwłaszcza ze stanu majątko-wego poszkodowanych i osoby zobowiązanej do od-szkodowania wynika, że odpowiada to względem słuszności. Niemiecki kodeks cywilny (BGB) ogra-nicza się pod tym względem jedynie do przyjęcia kosztów utrzymania, do pokrywania których zmarły był ustawowo zobowiązany.

Kodeks zobowiązań wprowadza nadto nieznane w BGB. pojęcie odszkodowania za „krzywdę moral-ną“, tak, że tu w pewnych okolicznościach poza wy-płatą ogólnie znanej „nawiazki na ból“ liczyć się także należy z odszkodowaniem za taką „krzywdę“ (165 kz.).

Jak wielkie przepisy powyższe mogą mieć zna-czenie dla lekarzy i wszelkiej służby zdrowia, wynika jasno z następujących przykładów:

1. Chora kobieta została rzekomo przy operacji części rodnych wskutek nienależytego zdezynfekowa-nia narzędzi zakażona rzeżączką. Mimo zupełnego następnie wyleczenia podniosła roszczenia, w których „krzywdą moralną“ grała decydującą rolę.

2. Lekarz leczył kobietę zamężną, chorą na kiłę, zu-pelnie prawidłowo i dopuszczalnymi środkami, lecz zbyt intensywnie, co przedłużyło okres trwania cho-roby, wskutek czego choroba ta doznała rozgłosu. Pacjentka, poza innymi roszczeniami, podniosła pre-tensję o odszkodowanie za „krzywdę moralną“.

3. W czasie operacji młodej kobiety cierpiącej na włókniaka macicy operator rozpoznał mylnie opero-wany nowotwór jako raka i wyjął całą macicę. Do-konana po operacji analiza wykazała, że nowotwór był tylko włókniakiem. Przez wycięcie macicy ko-bieta straciła zdolność rodzenia i na tej podstawie żądała od lekarza odszkodowania za „krzywdę mo-ralną“.

4. Lekarz domowy chorego na nerki zaordynował mu kurację w Truskawcu. Lekarz kuracyjny stwier-dził po zbadaniu pacjenta, że jest on w wysokim stopniu astmatyczny i że przeto klimat Truskawca jest dlań zupełnie nieodpowiedni. Pacjent musiał pobyt swój w Truskawcu natychmiast przerwać. Mi-mo, że uszkodzenia zdrowia nie nastąpiło, zażądał pacjent od owego lekarza domowego zwrotu niepo-trzebnie powstałych kosztów podróży.

5. Rzecznawca Sądu Rozjemczego stwierdził w swym orzeczeniu, że ubezpieczony jest zupełnie zdrowszy. Na skutek tego cofnięto ubezpieczonemu dal-sze prawo do renty. Ubezpieczony wystąpił przeciw rzeczoznawcy z roszczeniem, że orzeczenie to jest błędne i niesłuszne i żądał odszkodowania za utra-cone prawo do renty.

6. Przy wierceniu zęba złamała się lekarzowi-denty-scie igła, którą można było dopiero przez operację usu-nąć. Pacjent żądał zwrotu kosztów i nawiazki za ból.

7. Położna spowodowała przez rzekome niewygo-towanie narzędzi ogólne zakażenie położnicy, co w na-stępstwie spowodowało śmierć tejże. Rodzina żąda odszkodowania i zwrotu wydatków na leczenie, po-grzeb itp.

Takie i tym podobne wypadki odpowiedzialności cywilnej zachodzić mogą codziennie w zawodzie le-karzy, dentystów, techników dentystycznych i innych

„VESTA“ Versicherungsbank A. G.

versichert gegen Berufshaftpflichtschäden Ärzte, Zahn-ärzte, Dentisten, Hebammen und Pflegepersonal zu besonderen günstigen Tarifbeiträgen.

Kostenlose Auskunft und Beratung erteilen die Gene-ralagenturen und Niederlassungen:

Warschau, Moniuszki 6, Tel. 652-27
Krakau, Markusgasse 25, Tel. 106-17
Lemberg, Chorążczyzny 6, Tel. 271-20
Lublin, Reichsstraße 29, Tel. 20-91
Radom, Reichsstraße 67, Tel. 15-31

„VESTA“ Bank Wzajemnych Ubezpieczeń

przyjmuje do ubezpieczenia od odpowiedzialności prawno-cywilnej lekarzy, lekarzy-dentystów, akuszerki i personel sanitarny na szczególnie korzystnych wa-runkach taryfowych.

Bezpłatnych informacji i porad udzielają Oddziały i Reprezentacje:

Warszawa, Moniuszki 6, telefon 652-27
Kraków, Św. Marka 25, telefon 106-17
Lwów, Chorążczyzny 6, telefon 271-20
Lublin, Reichsstraße 29, telefon 20-91
Radom, Reichsstraße 67, telefon 15-31

"VESTA" Versicherungs-Bank a-G. in Warschau Bank Wzajemnych Ubezpieczeń w Warszawie

Ich beziehe mich auf die Empfehlung der Gesundheitskammer, auf Abschluss einer Haftpflichtversicherung, sowie auf die Anzeigen, den Artikel „Odpowiedzialność prawna lekarzy“ in der Zeitschrift „Zdrowie i Życie“, und übersende den nachstehenden ausgefüllten und unterschriftlich vollzogenen Antrag.

(Unterschrift)

Antrag

auf Versicherung gegen allgemeine Berufshaftpflicht

1. Zu- und Vorname des Versicherungsnehmers: _____

2. Berufsspezialität: _____

3. Ort, Strasse, Hausnummer: _____

4. Versicherungsdauer: auf _____ Jahre

5. Grundjahresbeitrag: _____

(Uchresz-ämie für einen Arzt, ohne Ausführung irgendwelcher chirurgischen Eingriffe Zł 40.—, für den Zahnarzt Zł 50.—, für den Orthopeden Zł 60.—, für anderen Arzt Zł 75.—, für Zahntechniker Zł 45.—, für Hebammen Zł 20.—).

a). Zahl der Assistenzärzte (ohne Selbstbehandlung) _____ a Zł 20.— Zł _____

b). Zahl der Hilfskräfte: _____ a Zł 10.— Zł _____

6. Besondere Risiken:

a). Zahl der Röntgenapparate zu Heilzwecken _____ a Zł 150.— Zł _____

b). „ „ „ „ zu Diagnosezwecken _____ a Zł 60.— Zł _____

c). „ „ Quarzlampen, Kunst- (Höhen) Sonne, Bäder u. a _____ a Zł 25.— Zł _____

d). „ „ Diathermie-Apparate _____ a Zł 40.— Zł _____

Bemerkung: Die Behandlung mit Radium erfordert besondere Anzeige.

_____ Rabatt für _____ jährliche Versicherungsdauer _____ Zł _____

20% Zuschlag bei Streichung des Selbstbehalts im evtl. Schadenfalle _____ Zł _____

Policengebühren 3% der Prämie, mindestens Zł 3.— _____ Zł _____

2% Staatsstempel _____ Zł _____

10% Staatsstempelzuschlag: _____ Zł _____

Gesamtbeitrag Zł _____

Leistungen der Gesellschaft:

Bei Personenschäden:

für jede einzelne Person _____ bis Zł 25 000.—

„ Beschädigung mehrerer Personen in einem Schadenfalle „ „ 75.000.—

Bei Sach- und Vermögensschäden „ „ 5.000.—

Der Versicherungsnehmer ist in jedem Schadenfalle in Höhe von 10% bei Personenschäden und 20% bei Sachschäden beteiligt. Der Selbstbehalt kann gegen einen 20%-igen Zuschlag gestrichen werden.

Ich verpflichte mich zur Einlösung der Police sowie zur Zahlung der Policenkosten und Stempelgebühren sofern ich binnen 6 Wochen vom Tage der Unterschrift gegenwärtigen Antrages von der Ausstellung der Police benachrichtigt werde.

_____, den _____ 1943.

(Unterschrift des Antragsstellers)

Powołując się na zalecenie Izby Lekarskiej na zawarcie ubezpieczenia od odpowiedzialności prawno-cywilnej, jak również na ogłoszenie i artykuł „Odpowiedzialność prawna lekarzy“ w czasopiśmie „Zdrowie i Życie“, przesyłam poniżej wypełniony i podpisany wniosek.

(podpis)

Wniosek

o ubezpieczenie od odpowiedzialności prawno-cywilnej

1. Nazwisko i Imię ubezpieczającego: _____

2. Specjalność zawodowa: _____

3. Miejscowość, ulica, nr. domu: _____

4. Czas trwania ubezpieczenia: na _____ lat

5. Składka podstawowa rocznie _____ Zł _____

(Składka roczna za lekarza niewykonyującego żadnych zabiegów chirurgicznych Zł 40.—, za lekarza dentystę Zł 50.—, za lekarza ortopędę Zł 60.—, za innego lekarza Zł 75.—, za dentystów techników Zł 45.—, za akuszerkę Zł 20.—).

a). Ilość lekarzy-dentystów (nieordynujących samodzielnie) _____ a zł 20.— Zł _____

b). „ „ sił pomocniczych _____ a zł 10.— Zł _____

6. Szczególne ryzyka:

a). Ilość aparatów rentgenowskich do celów leczniczych _____ a zł 150.— Zł _____

b). Ilość aparatów rentgenowskich do celów diagnostycznych _____ a zł 60.— Zł _____

c). Ilość lamp kwarcowych, sztucznego słońca, kąpiele itp. _____ a zł 25.— Zł _____

d). Ilość aparatów służących do diatermi _____ a zł 40.— Zł _____

Uwaga: Leczenie radem wymaga oddzielnego zgłoszenia.

_____ % rabatu za _____ letnie trwanie ubezpieczenia _____ Zł _____

20% dodatku za skreślenie własnego udziału _____ Zł _____

3% koszty polisowe, najmniej zł 3.— _____ Zł _____

2% opłaty stempowej _____ Zł _____

10% dodatku do opłaty stempowej _____ Zł _____

Ogólna Suma Zł _____

Świadczenia Towarzystwa:

Przy szkodach osobowych:

za uszkodzenie jednej osoby _____ do zł 25 000.—

_____ kilku osób w jednym wypadku „ „ 75 000.—

Przy szkodach rzeczowych i majątkowych „ „ 5 000.—

Ubezpieczający uczestniczy w każdym wypadku szkody w wysokości 10% przy szkodach osobowych a 20% przy szkodach rzeczowych. Za skreślenie własnego udziału pobiera się 20% dodatku do składki.

Zobowiązuję się do wykupienia polisy jak również do zapłaty kosztów polisowych i opłaty stempowej, o ile najpóźniej w ciągu 6 tygodni od daty podpisania niniejszego wniosku zostaną zawiadomiony o wystawieniu polisy.

_____, dnia _____ 1943.

(podpis wnioskodawcy)

osób służby zdrowia. W Rzeszy chroni się każdy lekarz i każda osoba służby zdrowia przed tymi niebezpieczeństwami za pomocą ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej, której znaczenie stwierdzają bezspornie wyżej przytoczone przykłady.

Ubezpieczenie takie zapewnia ubezpieczonemu ochronę na wypadek, jeżeli zostanie on pociągnięty do odpowiedzialności przez osobę trzecią, a ochrona obejmuje nie tylko obronę przed sądami wobec nieuzasadnionych roszczeń, ale również i zaspokojenie uzasadnionych roszczeń, bo jeżeli roszczenia są uzasadnione, Towarzystwo zaspakaja je w ramach zawartej umowy. Jeżeli są one za wysokie, sprowadza je Towarzystwo do właściwych norm, co w razie konieczności nastąpić musi w drodze procesu. Jest rzeczą powszechnie znaną, że poszkodowani starają się nieraz z doznanych obrażeń wyciągnąć dla siebie jak największą korzyść, przedstawiając skutki wypadku znacznie gorzej, niż one są w rzeczywistości, oraz wysuwając szereg zupełnie nieuzasadnionych roszczeń. W tych wypadkach jest rzeczą Towarzystwa chronić ubezpieczonego przed nadmiernymi roszczeniami. Ponieważ Towarzystwa te mają w tym względzie długoletnie doświadczenie, będą one mogły znacznie łatwiej niż ubezpieczony ocenić sytuację prawną zdarzenia i skuteczniej przeprowadzić obronę w procesie, który Towarzystwo prowadzi na własny koszt i ry-

zyko. Ubezpieczonemu zaoszczędza się przez objęcie obrony jego interesów sporo przykrości i dygresyj, co w dzisiejszym nerwowym życiu nie może być również bez znaczenia.

Z tych też względów ubezpieczonym od odpowiedzialności cywilnej powinien być każdy lekarz czy też inny członek zawodów leczniczych, mogący sobie na to pozwolić bez uszczerbku dla innych ważnych potrzeb, a wobec niewielkiej wysokości stawek ubezpieczeniowych na wydatek ten zdobyć się może każdy bez wyjątku pracownik w służbie zdrowia.

KASA WZAJEMNEJ POMOCY LEKARZY

przy Izbie Zdrowia w Generalnym Gubernatorstwie
zawiadamia o śmierci członków:

Dra Praetzla Gustawa (Lp 332)

Dra Broniatowskiego Peileta (Lp 333)

Oplaty bieżące winni członkowie Kasy uiścić w marcu 1943 w dotychczasowej wysokości.

Dra Peltyna Bronisława (Lp 334)

Dra Nikolskiego Mikołaja (Lp 335)

Dra Arsenicza Romana (Lp 336)

Dra Borkowskiego Adama (Lp 337)

Oplaty bieżące winni członkowie Kasy uiścić w dotychczasowej wysokości w kwietniu 1943.

Bekanntmachungen

und Verordnungen, die den Gesamtumfang
der Gesundheitskammer betreffen

Regierung des Generalgouvernements
Hauptabteilung Gesundheitswesen
Der Leiter

Krakau, den 15. 2. 1943.

ANORDNUNG

Die Ausstellung von Lebensmittelzusatz-Anträgen für Nichtdeutsche, wie sie nach den von der Hauptabteilung Gesundheitswesen herausgegebenen Richtlinien für die Krankenernährung im Kriege ursprünglich vorgesehen war, ist bis auf weiteres vorläufig zurückzustellen. Damit entfällt auch die Prüfung der bisher eingereichten Anträge für die Prüfärzte in den Distriktsgesundheitskammern.

Präsident Prof. Dr. Teitge

Gesundheitskammer
im Generalgouvernement
Der Leiter

Krakau, den 15. 2. 1943.

ANORDNUNG

Betrifft: Leitung der Distriktsgesundheitskammern.

Der Distriktsarzt ist jeweils der Leiter der Distriktsgesundheitskammer seines Distrikts. Der Leiter der Gesundheitskammer im Generalgouverne-

Obwieszczenia

i rozporządzenia dot. całokształtu
Izby Zdrowia

Rząd Generalnego Gubernatorstwa
Główny Wydział Spraw Zdrowotnych
Kierownik

Kraków, dnia 15. 2. 1943.

ZARZĄDZENIE

Wystawianie wniosków o dodatkowe artykuły żywnościowe dla Nieniemców, jak to było początkowo przewidziane według wytycznych dla żywienia chorych w czasie wojny, należy na razie wstrzymać aż do odwołania. Przez to odpada również dla lekarzy kontrolujących w okręgowych Izbach Zdrowia badanie dotychczas wniesionych wniosków.

Prezydent Prof. Dr. Teitge

Izba Zdrowia
w Generalnym Gubernatorstwie
Kierownik

Kraków, dnia 15. 2. 1943.

ZARZĄDZENIE

Dotyczy: Kierownictwa Okręgowych Izb Zdrowia.

Lekarz okręgowy jest każdorazowo kierownikiem Okręgowej Izby Zdrowia swego okręgu. Ponadto kie-

ment bestellt außerdem dort, wo dies notwendig erscheint, zur Führung der Geschäfte der Distrikts-gesundheitskammer einen geschäftsführenden Leiter. Der geschäftsführende Leiter der Distriktsgesundheitskammer führt die Dienstgeschäfte seiner Kammer selbständig, doch hat der Leiter der Distriktsgesundheitskammer Weisungsrecht und kann sich in den Betrieb der Kammer nach Bedarf einschalten.

Präsident Prof. Dr. Teitge

Gesundheitskammer
im Generalgouvernement
Krakau

Krakau, den 13. Februar 1943.

RUNDSCHREIBEN Nr. 64.

Betrifft: Ausführung von zahntechnischen Arbeiten (Prothesen) in zahntechnischen Laboratorien.

Zwecks Bekämpfung der nichtlegalen Führung von zahntechnischen Laboratorien ordne ich folgendes an:

1. Zahnärzte dürfen zahntechnische Arbeiten (Prothesen) nur solchen Laboratorien zur Ausführung geben, die in der Gesundheitskammer registriert sind bzw. auf Grund einer Genehmigung der Gesundheitskammer geführt werden.

2. Die Pflicht festzustellen, ob die Person, der die Ausführung der zahntechnischen Arbeit überlassen worden ist, von der Gesundheitskammer die Genehmigung zur Führung des Laboratoriums erhalten hat, lastet auf dem überweisenden Zahnarzt; in Zweifelsfällen ist die zuständige Distriktsgesundheitskammer anzufragen.

3. Die zur Führung eines Laboratoriums berechtigten Personen sind verpflichtet, die Führung persönlich auszuüben. Soweit sie Hilfskräfte anstellen, müssen diese von der zuständigen Distriktsgesundheitskammer zugelassen sein und ihre Arbeiten unter persönlicher und tatsächlicher Leitung des das Laboratorium Führenden ausführen. Die Überlassung des eigenen Namens in irgendwelcher Weise an Laboratorien, die von nicht dazu berechtigten Personen geführt werden, ist verboten.

4. Die Nichtbeachtung dieser Anordnung wird bestraft.

Der geschäftsführende Leiter:
Dr. Seyffert

Gesundheitskammer
im Generalgouvernement
Krakau

Krakau, den 1. März 1943.

RUNDSCHREIBEN Nr. 65

Betrifft: Kinderlandverschickung.

Das Generalgouvernement ist Entsendegau im Rahmen der erweiterten Kinderlandverschickung geworden. Zum Teil sind Kinder bereits eingetroffen. Lager bestehen in den Orten Krynica, Zakopane, Rab-

ownik Izby Zdrowia w Gen. Gubernatorstwie ustanawia tam, gdzie to zdaje się być konieczne, pełniąc obowiązek kierownika dla prowadzenia spraw Izby Okręgowej. P. o. kierownika Izby Zdrowia kieruje samodzielnie sprawami swej Izby, jednakże kierownik Okręgowej Izby Zdrowia ma prawo udzielać wskazań i może w miarę potrzeby wkraczać w tok pracy Izby.

Prez. Prof. Dr. Teitge

Izba Zdrowia
w Generalnym Gubernatorstwie
Kraków

Kraków, dnia 13 lutego 1943

OKÓLNIK Nr 64

Dot. wykonywania prac techniczno-dentystycznych (protezy) w laboratoriach techniczno-dentystycznych.

Celem walki z nielegalnym prowadzeniem laboratoriów techniczno-dentystycznych zarządzam jak następuje:

1. Lekarze-dentyści mogą oddawać do wykonania prace techniczno-dentystyczne (protezy) tylko do takich laboratoriów, które są zarejestrowane w Izbie Zdrowia, wzgl. prowadzone na podstawie zezwolenia tejże Izby.

2. Obowiązek upewnienia się, czy osoba, której powierzono wykonanie prac technicznych uzyskała z Izby Zdrowia prawo na prowadzenie laboratorium, ciąży na lekarzu dentyście; w wypadkach wątpliwych zwrócić się należy z zapytaniem do terytorialnie właściwej Okręgowej Izby Zdrowia.

3. Osoby uprawnione do prowadzenia laboratorium winny je prowadzić osobiście; o ile zatrudniają personel pomocniczy, to muszą to być osoby dopuszczone do zatrudnienia w laboratorium przez terytorialnie właściwą Okręgową Izbę Zdrowia i muszą wykonywać pracę pod osobistym i faktycznym kierownictwem prowadzącego laboratorium. Firmowanie w jakikolwiek sposób laboratoriów, prowadzonych przez osoby do tego nieuprawnione, jest niedozwolone.

4. Niestosowanie się do niniejszego zarządzenia będzie karane.

Pełniący obowiązki Kierownika:
Dr. Seyffert

Izba Zdrowia
w Generalnym Gubernatorstwie
Kraków

Kraków, dnia 1 marca 1943.

OKÓLNIK Nr 65

Dotyczy: Wysyłania dzieci.

Generalne Gubernatorstwo jest okręgiem docelowym w ramach rozszerzonej akcji wysyłania dzieci. Po części dzieci już przybyły. Obozy istnieją w miej-

ka, Morszyn (Kr. Stryj), Truskawiec (Kr. Drohobycz), Żegiestów (Kr. Neu Sandez) und Libusza (Kr. Jasło). Sämtliche nichtdeutschen Ärzte und Zahnärzte werden hiermit angewiesen, im Bedarfsfalle Behandlungen bei diesen Kindern vorzunehmen, ohne Rücksicht darauf, ob ein Krankenschein vorgelegt wird oder nicht, bis die vorgesehenen Ärztinnen eingesetzt sind. Die Verrechnung geschieht über die Gesundheitskammer im Generalgouvernement, Krakau Albrechtstraße 11a. Wo Krankenscheine nicht beigebracht werden, sind die Rechnungen nach den Mindestsätzen der Gebührenordnung aufgestellt ebenfalls bei der Gesundheitskammer am Quartalsende einzureichen. Weiter sind die Apotheken durch die Apothekerkammer in den vorgenannten Orten angewiesen worden, Rezepte der erweiterten Kinderlandverschickung, auch solche, die sich auf dem vorgedruckten Formular ausgestellt sind, bis auf weiteres ohne Entgelt zu beliefern. Hier erfolgt die Bezahlung zentral über die Apothekerkammer im Generalgouvernement, Krakau Straße der Wehrmacht 3. Ferner haben alle in den betreffenden Gebieten befindlichen Kreiskrankenhäuser erkrankte deutsche Kinder aufzunehmen, auf deutschen Stationen zu behandeln und für besondere Verpflegung zu sorgen. Die Abrechnung erfolgt hier über den Beauftragten für die erweiterte Kinderlandverschickung im Generalgouvernement, Abt. Gesundheitswesen, Krakau, Außenring 65.

Der geschäftsführende Leiter
Dr. Seyffert

**Gesundheitskammer
im Generalgouvernement
Krakau**

Krakau, den 4. März 1943.

BEKANNTMACHUNG

Das Amt für Preibildung im Staatssekretariat der Regierung des Generalgouvernements gibt auf Grund des § 1 Absatz II der Verordnung über die Preisbildung im Generalgouvernement (Preisbildungsverordnung vom 12. 4. 1940 (VBIGG. I Seite 131) nachstehenden Erlaß heraus. Um Mißverständnissen von vornherein zu begegnen, mache ich vorsorglich bekannt, daß die Strafandrohung bezügl. der Überschreitung der um 50% erhöhten Mindestsätze für Deutsche, bezügl. der Mindestsätze für Nichtdeutsche, sich nur auf solche Fälle bezieht, wonach der Arzt gehalten ist, die Mindestgebühr mit 50% Zuschlag, bzw. die Mindestgebühr zu liquidieren. Dagegen wird durch den Erlaß dem Arzt sein Liquidationsrecht im Rahmen der Gebührenordnung sonst in keiner Weise beschränkt.

Der geschäftsführende Leiter
Dr. Seyffert

Betrifft: Gebühren für ärztliche u. zahnärztliche Verrichtungen im Generalgouvernement.

Deutsche Ärzte und Zahnärzte können bis zum 30. 6. 1943 zu den Mindestsätzen oder Gebührenordnung (Preugo) einen Zuschlag von 50 v. H. berechnen. Nichtdeutschen Ärzten und Zahnärzten steht dieses Recht nicht zu.

scowościach: Krynica, Zakopane, Rabka, Morszyn (pow. Stryj), Truskawiec (pow. Drohobycz), Żegiestów (pow. Nowy Sącz) i Libusza (pow. Jasło). Wszyscy niemieccy lekarze i lekarze-dentyści otrzymują niniejszym polecenie dokonywania leczenia tych dzieci w razie potrzeby, bez względu na to, czy przedkłada się kartę choroby czy też nie, dopóki nie zatrudni się przewidywanych lekarek. Rozrachunek następuje przez Izbę Zdrowia w Generalnym Gubernatorstwie Kraków, Albrechtstraße 11a. W przypadkach nieprzedłożenia kart porady należy rachunki zestawione wedle najniższych stawek ordynacji opłat przesłać również z końcem kwartału do Izby Zdrowia. Dalej apteki w wymienionych miejscowościach otrzymały polecenie z Izby Aptekarskiej wykonywać aż do odwołania bezpłatnie recepty rozszerzonej akcji wysyłania dzieci, i to również takie recepty, których nie wystawiono na formularzu drukowanym. Zapłata następuje tutaj centralnie przez Izbę Aptekarską w Generalnym Gubernatorstwie, Kraków, Straß der Wehrmacht 3. Dalej wszystkie szpitale znajdujące się w wymienionych okolicach winny przyjmować chore dzieci niemieckie, leczyc je na oddziałach niemieckich i troszczyć się o odrębne wyżywienie. Rozrachunek następuje tutaj przez pełnomocnika dla rozszerzonej akcji wysyłania dzieci w Generalnym Gubernatorstwie, Wydział spraw zdrowotnych, Kraków, Außenring 65.

Pełniący obowiązki Kierownika
Dr. Seyffert

**Izba Zdrowia
w Generalnym Gubernatorstwie
Kraków**

Kraków, dnia 4 marca 1943.

OBWIESZCZENIE

Urząd Kształtowania Cen w podsekretariacie stanu w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa podaje na podstawie § 1 ust. II rozporządzenia o kształtowaniu cen w Generalnym Gubernatorstwie (rozporządzenie o kształtowaniu cen z 12 kwietnia 1940 (Dz. Rozp. GGP. I str. 131) poniższy dekret. Aby z góry zapobiec nieporozumieniom przeznajmniej obwieszczam, że zagrożenie karą odnośnie do przekroczenia stawek najniższych podwyższonych o 50% dla Niemców a odnośnie do stawek najniższych dla nieniemców, odnosi się tylko do takich przypadków, gdzie lekarz jest zobowiązany likwidować opłatę najniższą z dodatkiem 50%-owym, względnie opłatę najniższą. Natomiast zresztą prawo lekarza do likwidowania w ramach ordynacji opłat nie ulega żadnemu ograniczeniu.

Pełniący obowiązki Kierownika
Dr. Seyffert

Dotyczy: Opłat za czynności lekarskie i lekarsko-denty-styczne w GG.

Niemieccy lekarze i lekarze-dentyści mogą aż do 30. 6. 43 doliczać do minimalnych stawek ordynacji opłat (urzędowej ordynacji opłat) dodatek 50%-owy. Prawo to nie przysługuje lekarzom i lekarzom-denty-stom nieniemieckim.

Der um 50 v. H. erhöhte Mindestsatz bzw. der Mindestsatz der Preugo ist ein Höchstsatz, dessen Überschreitung gemäß § 6 der Preisbildungsverordnung strafbar ist.

Diese Bestimmung tritt am Tage der Veröffentlichung in Kraft.

gez. Dr. Schulte-Wissermann

Gesundheitskammer
im Generalgouvernement
Krakau

Krakau, den 5 März 1943.

ANORDNUNG Nr 66.

Betrifft: Gebühren für Blutspender.

Bei Bluttransfusionen können als Entschädigung für Blutspender im Generalgouvernement folgende Sätze als üblich angesehen werden: 25,— Zl. für die ersten 100 cm³, für jede weiteren angefangenen 100 cm³ 12,50 Zl.

Der geschäftsführende Leiter
Dr. Seyffert

Podwyższona o 50% stawka najniższa względnie stawka najniższa urzędowej ordynacji opłat jest stawką najwyższą, której przekroczenie karalne jest zgodne z § 6 rozporządzenia o kształtowaniu cen.

Postanowienie to zyskuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

podp. Dr Schulte-Wissermann

Izba Zdrowia
w Generalnym Gubernatorstwie
Kraków

Kraków, dnia 5 marca 1943.

ZARZĄDZENIE Nr 66

Dotyczy: Opłat dla krwio-dawców.

Przy transfuzjach krwi jako odszkodowanie dla krwiodawców w Generalnym Gubernatorstwie można uważać za przyjęte następujące stawki: 25,— zł za pierwsze 100 cm³, za każde dalsze rozpoczęte 100 cm³ 12,50 zł.

Pełniący obowiązki Kierownika
Dr. Seyffert

NIEDZIELNE DYŻURY LEKARZY W KRAKOWIE na dzień 14. III. 1943

Lekarze ogólni:

Lek. Klimaszewska Augustyna Krowoderska 46
Lek. Kaczówka Aleksander, Kremerowska 10
Lek. Kamiński Roman, Grzegórzecka 39
Lek. Kapeluś Wasył, Mazowiecka 28 a
Lek. Kędracki Antoni, Topolowa 35
Lek. Kirchmayer Stanisław, Westring 2
Dr Kierzyńska Rozalia, Ostring 2

Lekarze chorób kobiecych:

Dr Stępowski Bronisław, Batorego 7
Lek. Strzemeska Zofia, Długa 6
Dr Syrek Adam, Szewska 5

Lekarze chorób dziecięcych:

Dr Gołąb Jan, Zyblikiewicza 5
Dr Jaskulska Justyna, Mogilska 16

Chirurdzy:

Lek. Lelusz-Lachowicz Hermogenesa, Floriańska 31
Dr Trella Julian, Orzeszkowej 9

Dermatolog:

Dr Koniar Tadeusz, Reichsstr. 9

Neurolog:

Dr Gradziński Adam, Starowiślna 20

Lekarze dentyści:

Dr Mrozowski Józef, Adolf-Hitler-Platz 22
Lek. Pielowa-Brożyna Zofia, Pierackiego 9
Lek. Małyszczuk Jadwiga, Kasprowicz 15/4
Lek. Maryniakowa Helena, Limanowskiego 18
Lek. Stankiewicz Witold, Pierackiego 25

Uprawniony technik dentystyczny:

Mühlradówna Gabriela, Zamojskiego 5

NIEDZIELNE DYŻURY LEKARZY W KRAKOWIE na dzień 21. 3. 1943.

Lekarze ogólni:

Lek. Jaworski Władysław, Grzegórzecka 49
Dr Kłeczek Stanisław, Litewska 6
Dr Kłosowski Stanisław, Bracka 11
Dr Kocwa Juliusz, Długa 32
Lek. Komorowska Iwona, Dietla 13 m. 2
Dr Konachewicz Longin, Bronowice Małe, Wyspiańskiego 17
Lek. Korolewicz Wincenty, Augustiańska 5 m. 7

Lekarze chorób kobiecych:

Dr Szczerbiński Edward, Powiśle 3
Lek. Szefel Irena, Zyblikiewicza 11a
Dr Szymanowicz Józef, Limanowskiego 44

Lekarze chorób dziecięcych:

Dr Kapłańska Jadwiga, Krowoderska 37
Dr Kuligowa Janina, Pierackiego 5

Chirurdzy:

Dr Wilimowski Maksymilian, Kremerowska 12
Dr Zaremba Juliusz, Ostring 3

Dermatolog:

Dr Krzyżanowski Marian, Adolf-Hitler-Platz 24

Neurolog:

Dr Horodeński Józef, Zacisze 12

Lekarze dentyści:

Dr Piątkowski Juliusz, św. Gertrudy 2
Lek. Cyrkowicz Janina, Garbarska 16
Lek. Dominik Kazimierz, Zyblikiewicza 5
Lek. Chadżijew Donczo Iliew, Lelewela 17
Lek. Moncewicz Natalia, Potockiego 1

Uprawniony technik dentystyczny:

Wójtowicz Franciszek, Mogilska 11.